

Klasse

OUDEERS

Spanning in de klas

Hoe een zweetdruppel eruit ziet onder de microscoop. Welke snelheid een atleet ontwikkelt op 60 meter sprint en hoe snel je zelf kan in de turnles. Of je je les wel goed hebt geleerd en

hoe het zit met het rapport van vrijdag. Leven op school is spannend. En dat stimuleert kinderen. Opvoeders dagen hen uit om zichzelf en de wereld te ontdekken. Maar sommige kinderen zijn bang om hun ouders of leerkracht te ontgoochelen. Of ze hebben leerproblemen en horen voortdurend dat ze de domste zijn van de klas. Misschien maken pestkoppen hen het leven zuur of horen ze altijd ruzie thuis. Kinderen krommen dan hun rug. Ze lopen voortdurend op hun tenen en worden

SVEN ZIT ONDER DE STRESS p. 2-3

EXAMENS: OUDERS LIJDEN OOK p. 4-5

kwetsbaar. De uitdaging van elke dag op school wordt een zware last. Ze lijden aan stress.

CIJFERS KUNNEN OOK LIEGEN p. 6-7

Meer dan één kind op drie uit het lager of secundair onderwijs ervaart stress op school. Dat zeggen hun ouders. Sommige kinderen gaan zich agressief gedragen of krijgen huilbuien en buikpijn. Eén op vier ouders beweert dat de school

NIEUWE AFSPRAKEN VOOR KLEUTERS p. 10-11

ook bij hen stress veroorzaakt.

BRIEVEN VAN OUDERS p. 12-13

Kinderen leven op bij een uitdaging op school. Zo leren ze. Maar voor sommigen is elke uitdaging

GRATIS MET BUS EN TRAM p. 14-15

een hindernis. Kinderen moeten leren omgaan met spanning. Dat doen we niet door hen overdreven te beschermen. Maar soms

OP STAP MET DE KINDEREN p. 16

doen leerkrachten, ouders en kinderen elkaar spanningen aan waar

niemand wat uit leert.

(Lees meer op pagina twee.)

De vraag aan 6000 ouders:
De school veroorzaakt stress bij mijn kind:

■ (Zeker) akkoord ■ Gematigd akkoord ■ (Zeker) niet akkoord

	(Zeker) akkoord	Gematigd akkoord	(Zeker) niet akkoord
Kleuter	4	13	83
Lager	16	21	63
Secundair	15	21	64

(Exclusieve enquête van Klasse voor Ouders bij ouders van leerlingen tot en met eerste graad secundair onderwijs. Cijfers in procenten.)

«Ik wil niet»

De klas van Sven moet op school steeds horen dat ze dom is. Als Sven 's avonds thuis komt, heeft hij een uur nodig om rustig te worden.

Bert voelt dat hij niet kan wat anderen al lang kunnen.

Thuis is hij onhandelbaar. *Lisa wordt gepest. Ze klaagt al dagen over buikpijn.*

Sven, Bert en Lisa lijden aan stress.

«Ik ben dom, hé, mama»

Soms liggen de oorzaken van stress in het kind zelf. Zijn temperament (een klein hartje) kan hem gevoeliger maken voor stress, zijn gezondheid (astma, concentratieproblemen, te weinig slaap, ongezonde voeding), maar ook leermoeilijkheden (dyslexie, rekenproblemen).

Bert kan vlot optellen en aftrekken tot tien. Maar 5+8 of 12-6 wil maar niet lukken. Bert heeft problemen met de brug over een tental. De taakleraar begeleidt hem met extra-oefeningen op school en thuis zit hij 's avonds nog een uur bij moeder. «De andere kinderen zijn altijd vlug klaar, ik niet. Ze zeggen dat ik niet goed kan rekenen», klaagt Bert. Thuis is hij agressief, hij wil de baas spelen over iedereen, op weg naar school heeft hij huilbuien. «Ons gezin draait goed als Bert geen stress ervaart op school. Anders is het hier een hel», zegt Veerle.

Advies van Andries:

- Ontleed de situatie: praat met de taakleerkracht en het PMS. Bert mag weten dat hij een probleem heeft, als hij maar steun ervaart en hij een kans krijgt om te oefenen.
- Pak de oorzaak van stress aan: zorg voor hulp, doseer het werk thuis, pas de oefeningen aan zijn niveau aan, hou het leuk.
- Maak Bert sterker. Ondersteun hem, benadruk zijn sterke kanten. Verwacht niet meer dan wat hij aankan. Zorg voor succeservaringen: wie altijd faalt, gelooft niet dat het ook anders kan.

«Jij mag niet naar mijn feestje komen»

De relatie van het kind met zijn ouders (hoge verwachtingen, voortdurend ruzie), met vrienden (niet aanvaard worden, pesten) en leerkrachten (het klikt niet) kan een stressfactor zijn. Vrienden werken als stress-buffer: het idee dat er voor je wordt gezorgd, dat er iemand is die om je geeft, dat er waardering voor je bestaat.

«Toen ons Lisa naar de tweede kleuterklas ging, begonnen de problemen. Elke ochtend huilbuien, gekrijs aan de schoolpoort. Als ik haar vraag of de school niet leuk is, zegt ze dat de kinderen van haar klas haar uitlachen omdat ze nog met een pamber slaapt. Ze heeft geen vriendinnetjes, zegt ze en loopt op de speelplaats altijd alleen. De juf zegt dat ze wat stil is in de klas, maar dat ze toch goed mee is. Gisteren had ze haar tekening in de klas gescheurd. Omdat het buurmeisje zei dat ze niet naar haar verjaardagsfeestje mocht komen.» (Mia)

Advies van Andries:

- Interpreteer de situatie samen met Lisa: «Pesten ze misschien omdat je vlug boos wordt, kunnen we daar samen iets aan doen?» Doorprik haar negatief denken («Ik heb geen vriendjes»): «Ze plagen je toch niet allemaal, Lieselot vindt je toch leuk en de juf ook.»
- Probeer de oorzaak van stress aan te pakken. Meld de school dat Lisa wordt gepest (dat kan alleen maar in haar voordeel werken).
- Maak Lisa sterker. Stimuleer haar sociale vaardigheden: leer ze van zich afbijten, opkomen voor zichzelf.

**Andries heeft het over de
Een reportage**

naar school

«Steeds meer ouders komen naar ons met kinderen die onder grote spanning staan», zegt Jean - Pierre Andries. Hij is psycholoog, gedrags-therapeut en PMS-medewerker. «Meestal is een andere klacht de oorzaak van die stress: gepest worden, bang zijn om te mislukken, leermoeilijkheden, ruzie thuis. Bij negatieve stress voelen kinderen zich niet in staat om te voldoen aan de eisen die hun omgeving (ouders, vrienden, leerkrachten) stelt.

Ze voelen dat aan als een last die ze niet kunnen dragen.»

veerkracht van kinderen en wat ze soms moeten dragen.
op de trampoline, samen met Sven, Bert en Lisa.

«Ik haat de school»

De omgeving van het kind kan een belangrijke oorzaak zijn van stress. De leefomgeving thuis (materiële toestand, geldnood), maar ook de school: de sfeer (de beste zijn, is belangrijk, te veel huiswerk), de organisatie (grote klassen, strenge regels met zware straffen).

«Sven zit in het vierde leerjaar. Vroeger ging hij met plezier naar school en had hij goede resultaten. Dit jaar krijgt hij 's morgens buikpijn en heeft hij alle interesse in de school verloren. Daar moet hij altijd maar presteren. Vanaf de eerste dag moesten de leerlingen van de klas horen dat ze dom waren. Dat ze geen werkhouding hadden, traag van begrip waren en een te laag niveau hadden. Sven is vaak ziek. Stress zegt de dokter. Mijn zoon neemt nu medicatie tegen stress, maar daarmee is de oorzaak niet aangepakt.» (Caroline)

Advies van Andries:

- Ontleed de situatie. Neem telkens de tijd om naar Svens verhaal te luisteren. Reageer op wat hij vertelt. Help hem de situatie anders te bekijken: «Is de leerkracht wel boos op jou?»
- Probeer de stressoorzaak aan te pakken. Praat met de school en met andere ouders.
- Maak Sven sterker. Zorg voor ontspanning (desnoods samen). Stimuleer zijn zelfvertrouwen: toon waar Sven goed in is.

HOE VERHOOG IK DE VEERKRACHT VAN MIJN KIND?

Jean-Pierre Andries: «Kinderen die zich vlug aanpassen aan verschillende situaties, die weten wat ze willen, die verantwoordelijkheid nemen, hebben meer zelfvertrouwen en zijn beter gewapend tegen stress.

Dat kan pas groeien als er een goede relatie is tussen kind en opvoeder. Een kind moet leren dat wat hij doet ook een gevolg heeft. Anders weet hij niet hoe hij moet reageren bij problemen.» Enkele tips:

- 1 Stressgevoelige kinderen gaan vlug **negatief denken**. «Ik kan het niet.» «Ze zijn allemaal tegen mij.» Buig dat om en leer ze ook de andere kant bekijken: «Jij kan toch mooie verhalen schrijven.» «Ben is toch jouw beste vriend.»
- 2 Opvoeders geven kinderen spontaan meer **negatieve boodschappen** («Je doet het niet goed.») dan positieve («Goed zo, prachtig werk»). Positieve boodschappen maken kinderen sterk.
- 3 **Interpreteer** geleverde prestaties samen. «Waarom kan je het niet?» «Hoe komt het dat je zo'n goed/slecht cijfer hebt?»
- 4 Wie **vrienden** (in de jeugdbeweging, op school, oma of opa...) heeft, staat sterker. Ouders kunnen kinderen de kans geven om zo'n vangnet uit te bouwen.

• Een stressvrije school zal nooit bestaan. Maar soms doen leerkrachten, ouders en kinderen elkaar stress aan die echt niet hoeft. Gestresseerde leerkrachten en ouders zijn ook een bron van stress voor de kinderen. Zij hebben het moeilijk om een goede opvang te realiseren van kinderen die dat het meeste nodig hebben. Daarom hebben we het daar deze maand ook over in Klasse voor Leerkrachten en Klasse voor Jongeren.
• Wie meer wil lezen over stress kan terecht in de bibliotheek bij non-fictie, nr. 419.3 (trefwoord stress).

• U kan ook gratis een overzicht van studies en artikelen aanvragen bij de onderwijsbibliotheek van het departement Onderwijs - Koningsstraat 71 - 1000 Brussel - tel 02-219 79 99 - fax 02-219 77 73 (Vermeld stress).
300 stressballetjes liggen hier. Voor wie ons op een briefkaart in één zin schrijft waar hij stress van krijgt. (Misschien helpen ze echt wel.) Klasse voor Ouders (STRESS) - Koningsstraat 138 - lokaal 508 - 1000 Brussel.

ZONDER HANDEN

«Je kan je kinderen **niet genoeg verwennen** tijdens de examentijd»,
zegt Mia (35), moeder van Jorn (9) en Eva (7).

«Ze krijgen snoep en frisdrank en ik maak hun favoriete maaltijden klaar.»
Gerda (42) zit elke dag uren naast Liesbeth (14).

Beetje bij beetje lepelt ze haar de leerstof in.

«Examens zijn een **hel** voor ons gezin», zucht ze.

DE HINDERNIS: Ziek voor toetsen

Toetsen zijn vooral leeransen. Ze tonen kinderen wat ze kunnen. En als ze achteraf ook te weten komen waarom ze iets fout deden, leren kinderen er nog uit. Maar toetsen zijn ook beoordelingskansen. Leerkrachten en ouders willen weten wat het kind waard is. Examens hoeven geen **onoverkomelijke** hindernissen te zijn. Als leerkrachten en ouders kinderen tijdens het schooljaar goed opvolgen, komen er geen verrassingen. Scholen zijn wel verplicht om na te gaan wat kinderen kunnen en kennen. Ze bepalen zelf hoe ze dat doen. Examens zijn één van de mogelijkheden.

HET RESULTAAT: «Als ik maar geslaagd ben»

Het rapport geeft een beeld van de prestaties van kinderen op school. Maar vertelt het wel wat een kind écht waard is? Een rapport is een ideaal aanknopingspunt voor een gesprek. Even de tijd nemen om het samen te overlopen. Anders heeft het weinig zin en is de kans klein dat het volgende rapport er anders uitziet. Ouders kijken beter nooit alleen naar de resultaten, maar ook naar de inspanningen die het kind ervoor heeft geleverd.

- Goede cijfers zijn **niet vanzelfsprekend**. Daar kunnen ouders ook aandacht aan besteden. Het kind ontdekt waar het goed in is en dat hij mooie resultaten haalt als hij inspanningen levert.
- Een slecht rapport is een **leerkans** voor kinderen én ouders. Vier stappen om een slecht rapport te bespreken:
 1. Luister naar de interpretatie van uw kind. Hoe verklaart hij de goede of slechte resultaten? «De leraar stelde veel te moeilijke vragen».
 2. Laat kinderen voelen dat ze zelf iets aan hun resultaten kunnen doen. «Wat ga je daar nu aan doen?»
 3. Zoek samen naar mogelijke interpretaties voor de slechte resultaten en kies de meest aannemelijke. «Ik werk niet hard genoeg tijdens het schooljaar.»
 4. Stel een actieplan op. Dat biedt kinderen uitzicht en geeft het gevoel dat ze er iets kunnen aan doen. «Zal ik jouw schema's of samenvattingen telkens nalezen?»

Liesbeth's spiekbrieven

1. Ik lees eerst alle vragen van de toets. Ik heb goed geleerd. Als ik rustig blijf, herinner ik me alles.
2. Wat mij onmiddellijk te binnen schiet, noteer ik op kladpapier.
3. Ik los de vragen nu één na één op. Ik lees ze woord na woord zodat ik ze goed begrijp.
4. Een vraag waar ik het antwoord nog niet op weet, sla ik over. Later probeer ik opnieuw.
5. Ik kijk na of ik alle vragen heb beantwoord (ook de ommezijde van het vragenblad).
6. Ik lees alles na (vraag én antwoord) en geef pas dan af.
7. Iedereen mag fouten maken. Als je er maar uit leert.

door de examens?

Wie zijn kind alleen maar tijdens de examens begeleidt, is maanden te laat.

Een turner maakt geen mooie sprong na een avondje oefenen.

Een goede coach is daar elke dag mee bezig.

Tijdens de examens ontpoppen ouders zich vaak tot vurige supporters of genadeloze examinatoren.

Maar een coach heeft veel meer om zijn hoofd. Even kijken wat.

DE CONCENTRATIE: «Heb je wel genoeg gestudeerd?»

Waar het rustig is, kunnen kinderen zich beter voorbereiden op hun toetsen.

- Enkele gezinsafspraken kunnen ervoor zorgen dat het kind zich optimaal kan concentreren (geen klussen, geen bezoek...).
- Kinderen steken heel veel energie in *ruzie*s. Ook als ze er zelf niet rechtstreeks bij betrokken zijn. Een ontspannen sfeer thuis voorkomt dat.
- Praat niet *voortdurend* over de examens.

IN TOPCONDITIE: «Ik ben kapot»

- Vooral ook tijdens de examens hebben kinderen voldoende *slaap* nodig.
- Wie studeert, krijgt vlugger *honger*. Zorg voor een stevig ontbijt, evenwichtige en gevarieerde maaltijden.
- Doe samen met uw kind eens iets *ontspannends*.
- Zorg voor een goed verlichte en verluchte *studeerplaats*, ver weg van lawaai.

DE ONDERSTEUNING: «Ik kan het niet»

Kinderen ondervinden veel steun als ouders zich kwetsbaar opstellen en toegeven dat ze zelf ook fouten maken. Kinderen weten zo dat ze niet perfect hoeven te zijn. Als er een open sfeer heerst thuis, voelen ze dat ze over hun angsten kunnen praten. Dat maakt hen sterk. Wat u kan doen?

- Stel realistische **verwachtingen**. Zoek uit wat uw kind kan. Vraag van hem niet meer, maar ook niet minder. Schep geen valse verwachtingen. Vertel niet dat hij het zal kunnen als u weet dat dat niet het geval is.
- Gebrek aan **interesse** van de ouders kan aanleiding geven tot geringe inzet. Hang het examenrooster in de keuken uit. Zo toont u dat u hem volgt.
- Blijf altijd **rustig**. De angst en zenuwen van uw kind kunnen u besmetten. Ouders die zelf panikereren, verhogen de onzekerheid bij hun kind.
- Als uw kind bang is om een slechte toets te maken, overloop dan eens met hem wat er kan gebeuren als die toets ook echt slecht is. Zo weet hij dat er voor alles een **oplossing** bestaat. Vertel ook dat u het niet zo erg vindt als het resultaat wat minder is, als hij zijn best maar heeft gedaan.
- Tijdens een toetsperiode zijn kinderen wat opvliegender of vlugger geraakt. Hou daar rekening mee.

• *Crisis tijdens de toetsenreeks? Ook ouders kunnen terecht bij Teleblok: tel 078-15 40 60 (van 20 mei tot 10 juli, elke dag van 13 tot 22 u.)*

• *Hoe help ik mijn kind slagen op school? Voor meer inlichtingen, brochures en ondersteuning kunnen ouders en ouderverenigingen terecht bij de verschillende ondersteuningscentra van de ouderverenigingen: Koepel van Ouderverenigingen van het Officieel Gesubsidieerd Onderwijs (KOOGO) - Ravensteingalerij 27 bus 8 - 1000 Brussel - tel 02-512 88 74 - fax 02-502 12 64. Raad voor Ouders van het Gemeenschapsonderwijs (ROGO) - Schoonmeersstraat 26 - 9000 Gent - tel 09-242 01 68 - fax 09-242 01 69. Vlaamse Confederatie van Ouders en Ouderverenigingen (VCOV) - Guimardstraat 1 - 1040 Brussel - tel 02-511 65 05 - fax 02-514 33 21.*

«**Het eerste wat ik doe** als ons Saartje thuis komt met haar rapport, is rekenen. Want hoeveel heeft ze? Je weet niet meer hoe dat zit tegenwoordig. Er staan geen procenten op papier. Ik weet bovendien graag de hoeveelste van de klas ze is. Gewoon om te vergelijken. Met Kerstmis was ze de tweede van de klas. Maar ik denk dat ze Tom heeft ingehaald. De 1ste van de klas!» Muriel, moeder van Saartje (10)

✓ *Cijfers zeggen niet alles. De eerste zijn van de klas heeft alles met de klas te maken, niet met die eerste. Bekijk samen met uw kind het rapport, vergelijk het met het vorige, maar relativeer de cijfers.*

«**Tanja gaat dit jaar** naar een strenge school. Daar geven ze minder punten. Nu weet ik wel dat een 7 een redelijk cijfer is, maar het was wel even wennen in het begin. Tanja is gewoon om met minstens achten en negenen naar huis te komen. Daar hebben heel wat traantjes gevloeid.» Jos, vader van Tanja (9)

✓ *Wat een cijfer betekent, hangt vaak af van leerkracht tot leerkracht en van school tot school. En betekent een 7 voor Frans hetzelfde als een 7 voor wiskunde en een 7 voor tekenen?*

«**Straks komt Jo** met haar rapport naar huis. Ze was er niet graag bij. Tijdens de examens moest ze nog alles leren. En als de cijfers niet goed zijn, dan zwaait er wat! Ze is vanmorgen met de staart tussen de benen vertrokken. Ik wacht af. Maar ze weet het: als ze zelfs maar één keer een 5 heeft, geen scoutskamp!» Linda, moeder van Jo (14)

✓ *Een vakantie laten hangen van goede cijfers heeft niet veel zin. Een stimulans om het beter te doen is dat zeker niet. Bovendien is de laatste dag van het schooljaar eigenlijk niet meer het moment van de waarheid.*

«**Dat is het toppunt!** De leerkracht wiskunde zegt op het oudercontact dat Peter zijn best doet en dat cijfers niet alles zeggen, maar er staat wel een 3 op zijn rapport. Wat als hij moet blijven zitten? Dat is gemakkelijk voor een leerkracht, «Peter doet zijn best», maar zijn toekomst hangt af van de cijfers op zijn rapport. En daar zijn wij verantwoordelijk voor.» Nadine, moeder van Peter (14)

✓ *Als een leerling zijn best doet, maar minder goede resultaten haalt, kan dat een gevolg zijn van een verkeerde studiekeuze of van leerproblemen.*

«**Ik snap het niet.** Bram heeft heel de lagere school goede cijfers gehad. Echt waar, 10 op 10 is geen uitzondering. En nu zit hij in het zesde jaar en plots begint het minder te gaan. Het kan toch niet zijn dat hij ineens minder slim is? Zijn meester zegt dat we ons geen zorgen moeten maken, maar ik ben toch bang voor volgend jaar. Welke studierichting moet hij nu kiezen?» Karel, vader van Bram (11)

✓ *Soms verwachten ouders veel van een kind. Dan wordt misschien de druk te hoog en lukt het allemaal niet meer. Gevolg: faalangst en misschien slechte cijfers. Leg de lat dus niet te hoog voor uw kind.*

«Proficiat. Goed gewerkt!» Dat schrijft de klastitularis in Erik zijn rapport. Maar hij heeft een gemiddelde van 6. Is dat goed? Is een 6 een proficiat waard? Verwachten ze op school niet meer van hem? Wij anders wel.» *Fien, moeder van Erik (14)*

✓ *Een leraar heeft niet alleen een examen of rapport nodig om te weten of een leerling goed evolueert of niet. Als u zijn beoordeling niet begrijpt, kan u er altijd eens met de leerkracht over praten.*

«We kregen net telefoon van de school van An. Ze heeft een 2 op haar rapport en durft niet naar huis. Ze had zich verstopt in een klas en zat daar te wenen. Alsof wij zulke boemannen zijn! Ze wist toch dat wij niet kwaad zouden worden?» *Heidi, moeder van An (12)*

✓ *Soms denkt een kind dat cijfers voor zijn ouders belangrijker zijn dan hemzelf. Dan kan hij bang zijn voor hun reactie. Laat uw kind weten dat u niet alleen in de cijfers, maar vooral in hem bent geïnteresseerd. Een rapport is altijd een goede aanleiding voor een gesprek.*

«We maken ons zorgen over Els. Zo'n blij kind, altijd geweest. Heel open. Vertelde ons alles: over school, vrienden. De jongste maanden is daar verandering in gekomen. Ze is bleek en teruggetrokken. «Hoe was het op school?» «Bah...» Ze vertrekt 's morgens met tegenzin naar school. Ook haar cijfers gaan achteruit. Ze haalt zelfs geen enkele 6 meer en dat lukte tevoren zonder moeite.» *Rik, vader van Els (9)*

✓ *Slechte cijfers op school kunnen een signaal zijn dat er iets anders fout loopt. Pesten in de klas, conflicten thuis, de dood van een grootouder, zich niet goed voelen op school. Soms weten ouders niet eens dat er iets niet goed gaat. Vraag ernaar.*

«Vroeger deed Tine het goed op school. Ze deed haar best en wij waren tevreden. Een braaf kind ook. Maar dat was vroeger en dit is nu. Sinds vorig jaar ligt ze dwars. We hebben het niet genoeg voelen aankomen. Ze is blijven zitten. Straf geven, belonen, het helpt allemaal niet. «Ze kan echt beter» staat er bij elke 4 op haar rapport. Alsof we dat zelf niet weten.» *Simon, vader van Tine (15)*

✓ *Kinderen lokken soms slechte cijfers uit om hun ouders (of leerkrachten) iets duidelijk te maken. Of misschien willen ze aandacht. Ouders kunnen dit misschien voorkomen door ook positief gedrag met aandacht te belonen.*

«Liever een cijfer dan een rood bolletje, als u begrijpt wat ik bedoel. Een 6 op 10, daar weet je iets mee. Maar zo'n kleurtje, daar is uitleg bij nodig. Ik heb geen tijd om ouderavonden bij te wonen waar dat allemaal wordt uitgelegd in geuren en kleuren.» *Stef, vader van Han (7)*

✓ *Heel wat scholen vermijden cijfers op rapporten omdat die vooral zakelijke informatie geven. Ze zoeken andere manieren om verslag te doen over gedrag, vooruitgang en vaardigheden. Ouders houden vaak van cijfers omdat ze vroeger zelf zo beoordeeld werden. Als de manier van evalueren op het rapport van uw kind niet duidelijk is, kan u altijd op de school terecht voor uitleg.*

Naar school gaan, doe je om te leren. Niet om cijfers op een rapport te krijgen. Een rapport is gewoon een communicatiemiddel. Tussen ouders, kinderen en school. Een verslag van hoe het met een kind op school gaat. Een school hoeft zelfs geen rapporten uit te reiken. dat is NIET verplicht. Een evaluatie moet natuurlijk wel. De school volgt de evolutie van een kind en brengt daar regelmatig verslag van uit. Maar hoe dat verslag of rapport eruit ziet, hangt van de school af.

Een eindrapport kan geen verrassing zijn als er regelmatig contact is geweest tussen school en ouders. Verwondert een rapport wel, dan is er in de communicatie tussen school en ouders iets fout gelopen. Misschien zijn de ouders niet genoeg ingelicht over hun kind. Of hebben ze de inlichtingen verkeerd begrepen. Of misschien heeft hun kind een verkeerd beeld gegeven van hoe het met hem gaat op school.

Ouders stellen zich veel vragen bij een rapport. Ze staren zich blind op cijfers. De ouders van Dana deden het anders. Ze spraken erover met de leerkracht en het PMS.

soms

«Ons gezin draait goed als Bert geen stress ervaart op school. Anders is het hier een hel.» (Veerle, ouder)
(Klasse voor Ouders 19-20)
Het puntje van zijn tong.

nog niet

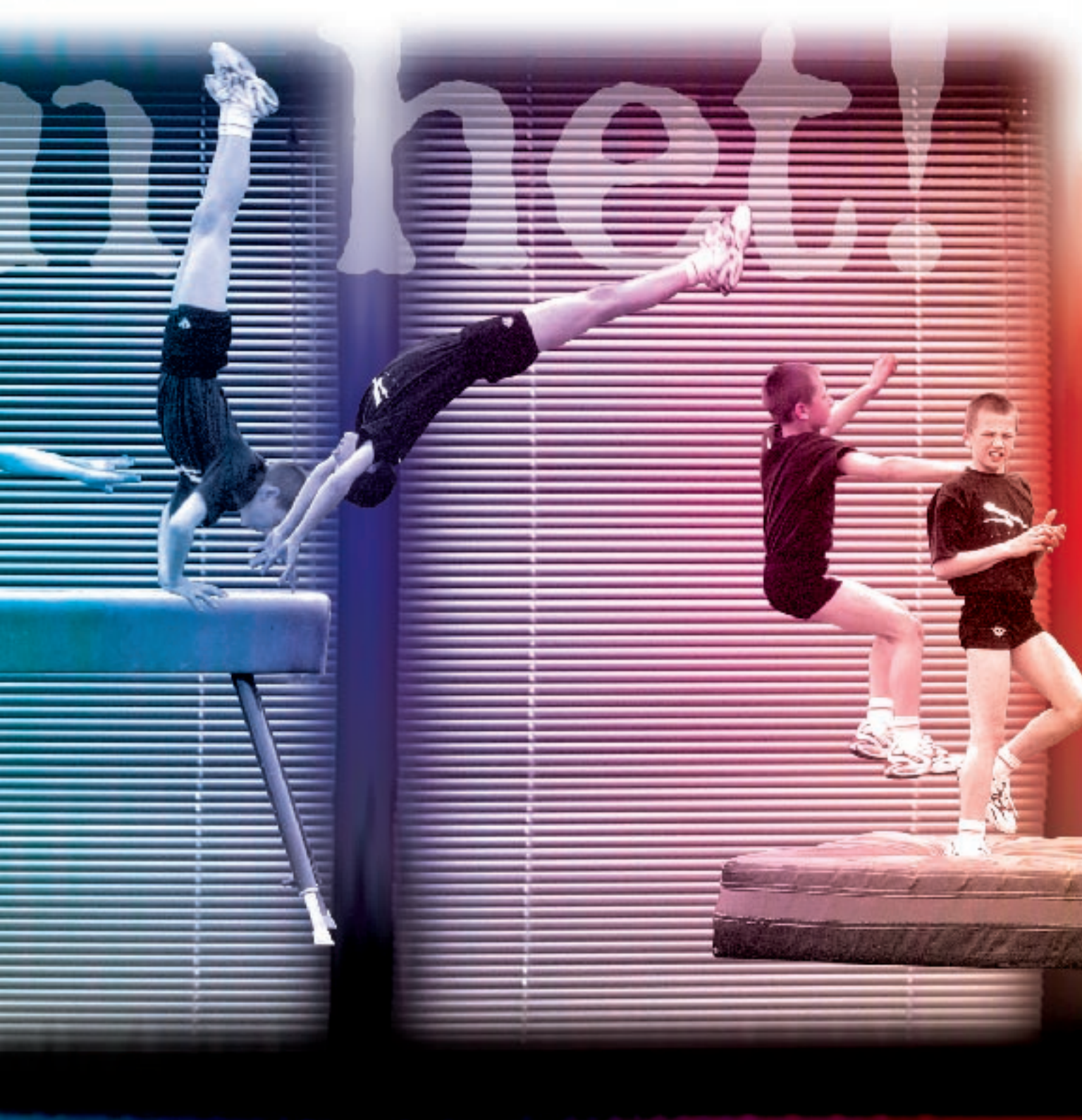
«Het spijt me u te moeten melden dat we uw zoon, een strafstudie geven op woensdag. Dat is niet de eerste keer. Zijn gedrag laat zeer te wensen over.» (Mr. Stevens, leraar Frans)
(Klasse voor Ouders 14)
Kijken of hij erover kan.

misschien

Laat kinderen van jongsaf aan veel taken uitvoeren die ze aankunnen. Zo gaan ze positief over zichzelf denken: «Ik kan dat wel».
(Klasse voor Ouders 1)
Als het lukt is hij de man.

nooit

«We leveren geen robots af. In deze wereld moet een mens soepel leren zijn, leren samenwerken, conflicten kunnen oplossen. Met een diploma alleen kom je nergens.» (Alex, leraar)
(Klasse voor Ouders 15)
Maar ze zien alleen de sprong.

altijd

«Het belangrijkste is mij nu duidelijk geworden: niet de sommen maken of het dictee verbeteren, wel belangstelling voor de voorbije schooldag, de dikkel knuffel voor een goed resultaat.» (Marleen, ouder)
(Klasse voor Ouders 7)
Hij heeft zich nog nooit zo alleen gevoeld.

niet

Kinderen die te hoog mikken, raken gedemotiveerd. Ze gaan negatief over zichzelf denken: «Ik kan dat toch niet».
(Klasse voor Ouders 9)
Erop of eronder. Zelfvertrouwen heeft hij nodig.

nauwelijks

Laat uw kind voelen dat hij fouten mag maken, ook thuis. Geef evenveel aandacht aan de inspanningen als aan het resultaat. (Klasse voor Ouders 1)
Niemand is perfect.

YES!

De sprong. Het zou een schooljaar of een dag kunnen zijn, een toets, de stap naar zelfstandigheid, eigen keuzes, studie en beroep, vrienden en relaties, het Grote Leven. De aanloop is al lang bezig. Ouders, kinderen en leraars werken samen aan leerkracht en zelfvertrouwen. Of kijken we alleen maar naar de sprong?

SOCIALE VAARDIGHEDEN

Iedereen mag meespelen. We spreken af wie wat doet en dat we straks samen de klas opruimen. Als ik boos ben, kan ik een mep uitdelen, maar ook gewoon zeggen dat ik boos ben.

Omgaan met anderen leren kinderen gaandeweg thuis, in de familie, met hun vriendjes en uiteraard ook op school. De kleuterschool bouwt de reeds aanwezige sociale vaardigheden (kunnen luisteren naar iemand anders, opkomen voor je eigen **mening**) verder uit en doet kinderen oefenen in vaardigheden die ze minder in de vingers hebben.

LICHAMELIJKE OPVOEDING

Lien ontdekt dat ze handiger is met haar rechterhand. Anneleen zoekt een oplossing om het flesje shampoo van het bovenste schap te halen.

Elke vorm van bewegen (sport, dans, spel) is belangrijk in de kleuterschool. Er is ook aandacht voor gezond bewegen (goede lichaamsverzorging, correcte lichaamshouding...) en samen bewegen (andere kinderen helpen, kunnen omgaan met winnen en verliezen). Door samen te bewegen ontdekt het kind zijn eigen **lichaamsgrenzen** en die van anderen.

«DRIE SNOEPJES»

LEREN LEREN

*Hoe ben ik te werk gegaan bij een knutselwerk?
Wat ben ik van plan en hoe pak ik dat aan?*

Zowel in als buiten de school verwerken kinderen op eigen houtje informatie. Ze plannen opdrachten en activiteiten, lossen **problemen** op. De school speelt hierop in door inzichten, vaardigheden en houdingen bij te brengen.

MUZISCHE VORMING

*De kinderen bedenken geluiden bij de winkel (de kassa, de deurbel).
Ze zingen een boodschappenliedje.*

Kinderen drukken zich uit met beelden en muziek: tekeningen, schilderijen, gebouw, foto's... Ze leren naar muziek luisteren, over muziek spreken, zelf muziek maken, beleven **plezier** aan muziek. Via woord, beeld en stem leren kinderen omgaan met gevoelens en gedachten.

«Lars (4) vertelt zo weinig over de school»

Nogal wat ouders van kleuters krijgen informatie over wat in de klas gebeurt via een **heen-en-weer-schriftje**. Dat zit elke dag in de boekentas van hun kind. De juf of meester steekt er teksten van liedjes en versjes in of het thema van de volgende week. Of wat de kinderen moeten meebrengen. Zo kunnen ouders op de verzinsels, vertelsels en vragen van hun kind inspelen. Als er problemen zijn op school, staat het in het schriftje. Ouders kunnen ook zelf nota's achterlaten («Jens is wat ziekjes, hou hem vandaag wat extra in het oog»). Zo groeit er een band van wederzijds respect en samenwerking tussen ouders en leerkrachten.

In de klas van juffrouw Ingrid staat een winkel. Niet zomaar een winkel. De kinderen hebben die met kartonnen dozen, trommels en lakens **in elkaar gezet**. Er kwam zelfs timmerwerk aan te pas.

En **overleg**: hoe groot maken we de winkel en waar bouwen we hem? Op de rekken staan potjes met knopen, knikkers, deegwaren en schelpen. Er is ook een afdeling groenten en fruit.

In een apart rek staan tandpasta, zeep en shampoo. En **wat hebben ze nog nodig?**

Geld, inpakpapier en draagzakjes. Het is druk in de winkel. Elke kleuter leeft zich in verschillende rollen in. Ze **sorteren**, wegen, tellen, kopen en verkopen.

Ze richten de winkel in, kleuren

reclame en prijskaartjes. De klanten tekenen eerst een

boodschappenlijstje.

De juf houdt een oogje in het zeil.

Ze kijkt naar elke kleuter. Tot hoever kan Koen al tellen, kan Lars zich ook rustig bewegen in het kleine winkeltje? Hoe handig is Anneleen met het uitscheppen van de knikkers?

WERELDORIENTATIE: IK VERKEN DE WERELD

Hoe maak je een constructie, wat heb ik daarvoor nodig? Waarom maken we een apart rek voor de voeding en de onderhoudsproducten? Waarom betaal je voor iets?

Met een grenzeloze interesse beweegt de kleuter in zijn wereld. Hij gaat op ontdekking. Alle **blikken** gericht op zijn omgeving... op zijn wereld. De kleuterschool gaat in op de vragen die hij stelt. Op zoek naar wie mensen zijn, de natuur, de maatschappij, hoe iets werkt, wat tijd en ruimte is.

WISKUNDE KENNEN IS WISKUNDE DOEN

Welke bokaal is de grootste? Wat is het verschil tussen geven en krijgen? Staat er in de winkel een frisdrankje voor iedereen?

Elke dag zijn kinderen bezig met wiskunde. Ze tellen de dagen af voor **Sinterklaas**, verdelen snoep. Door te vertrekken vanuit levensechte situaties, ontdekken en oefenen de kleuters in de klas zelf de wiskundige basisvaardigheden (omgaan met getallen, meten...).

TAAL

De kleuters maken of 'lezen' een getekend boodschappenlijstje. Ze spelen een boze meneer of een winkeldief.

Een kind gebruikt voortdurend taal, om iets te zeggen, te fantaseren, ruzie te maken. In de kleuterklas worden kinderen in **levensechte** situaties geplaatst die uitnodigen om met de taal iets te doen: luisteren, spreken, 'lezen' en 'schrijven'. Soms gaan ze zelfs nadenken over taal: waarom zeggen wij *opa* en mijn vriendjes *bompa*? Bovendien leren kinderen zwijgen en luisteren naar iemand anders of voor hun eigen mening uitkomen.

EN ÉÉN BANANA >>

Wat leren ze in de kleuterschool?

Wat moeten kinderen leren in de kleuterschool? Het is niet de leerkracht of de school die dat vastlegt. Wel de gemeenschap. En dat zijn wij allemaal. Ieder van ons wil toch dat ons kind goed kan meedraaien in de maatschappij en er zich goed voelt. Wat moet een kleuter allemaal kunnen en kennen om in een situatie waarin hij terecht kan komen te functioneren? Dat staat uitgeschreven in de **ontwikkelingsdoelen**. (Na het kleuteronderwijs heten die doelen *eindtermen*).

Het kleuteronderwijs is geen verplicht onderwijs. Niet alle kleuters stappen er binnen op dezelfde leeftijd. De verschillen tussen de kinderen zijn groot en bovendien ontwikkelt elk kind zich op zijn tempo. Daarom ook moet elk kind niet op hetzelfde moment hetzelfde kunnen. Ontwikkelingsdoelen zijn bakens, streefdoelen.

Alle ontwikkelingsdoelen zijn in alle scholen gelijk (tenzij de school een uitzondering heeft aangevraagd). Vanaf 1 september 1998 moet elke school ze nastreven. Hoe ze dat doet, is haar vrijheid. De overheid kijkt wel na of de school de ontwikkelingsdoelen nastreeft via de schooldoorlichting (de inspectie).

Deze tekst kwam tot stand in samenwerking met de Dienst voor Onderwijsontwikkeling. Wie meer informatie wil over de ontwikkelingsdoelen, kan de brochure «Zóveel ga ik leren op school» op school inkijken.

U kan ook op Internet terecht: <http://www.ond.vlaanderen.be/eindtermen>.

«Als ouder zijn we nauw betrokken bij het schoolgebeuren. We helpen vaak en graag. Niet altijd even makkelijk om de puzzel gezin, school en werk in mekaar te laten passen. En af en toe tijdens zeer drukke periodes (werkgroep, schoolfeest, oudercomité, klasafgevaardigde, uitstappen, knutseldagen) denk ik wel eens 'Waarom?'. Maar de goede school maak je niet alleen. Daarvoor heb je een team nodig, dat handen en hart open houdt. Samenwerking, vernieuwing, uitproberen, evalueren, kortom de mensen-school! Het voordeel van een open school (vraagt durf en vertrouwen) is dat je als ouder ook de kans krijgt een kijkje achter de schermen te nemen (en daarmee bedoel ik geen pottenkijken). Zo kan je je een idee vormen wat lesgeven zoal allemaal betekent. Je krijgt de kans de leerkrachten te leren kennen als leerkracht, maar ook als mens. En dat is een boeiend facet. Tenslotte worden niet alleen de hoofdjes, maar ook de hartjes van kinderen volgepropt. Gelukkig! En deze combinatie is goud waard.»
(Tonla Briquet Rosa) -1-

«Ik vind het belangrijk dat op het oudercontact niet alleen hoeft gesproken te worden over punten, maar dat er ook aandacht is voor de gevoelens van de kinderen, voor de echte waarden in het leven zoals vriendschap, blijheid en verdriet... Als leerkrachten begrijpen dat het er in de eerste plaats om gaat dat kinderen **zich goed voelen** in de school, dat ze zichzelf kunnen zijn, dan is zo'n gesprek geen formaliteit.»
(Maam en adres bekend) -2-

«De school waar onze kinderen naartoe gaan heeft 's middags zelfs geen water aan te bieden. Wat er wel is: cola, limonade, soms fruitsap en soep. Zelf water of iets anders meebrengen is niet toegestaan. Dat de kinderen op school zelfs niet voor water kunnen kiezen, stoort me wel! Vroeger is dat reeds aangekaart bij de directeur, maar een goede oplossing is er nog niet gekomen. Thuis kopen we zo weinig mogelijk frisdrank, alleen bij een speciale gelegenheid zoals een verjaardagsfeestje.»
(Maam en adres bekend) -3-

«Vaak hoor ik aan de schoolpoort door andere ouders luidop de stelling verkondigen: 'Ze zijn er voor opgeleid'. Deze mensen vergeten echter maar al te vaak dat leerkrachten ook maar mensen zijn, die af en toe eens een moeilijke dag hebben. Desondanks tracht de leerkracht van Timo haar kleuters daadwerkelijk op te voeden in plaats van ze maar een hele dag te 'entertainen'. Sommigen vinden haar hierdoor te streng, te koel, maar het tegenovergestelde is waar.»
(Mevrouw Verbrugghe) -4-

«Telkens weer valt mij op dat er rond onderwerpen die in Klasse voor Ouders aan bod komen, in onze school niet echt problemen bestaan. Het bijbrengen van sociale vaardigheden, inspraak van leerlingen, participatie van ouders (wij

zijn de inrichtende macht), aandacht voor de totale persoon van het kind, ruimte voor een geïndividualiseerde aanpak, stimuleren van de leergierigheid... zijn inherent aan het Freinetonderwijs. Ik frons dan ook geregeld de wenkbrauwen als ik lees hoe het er soms in andere scholen aan toe gaat. Zou het niet verrijkend zijn als het klassieke onderwijs af en toe eens over de muren heen keek? Naar mijn gevoel wordt er nog te veel neergekeken op de alternatievelingen van Freinetonderwijs en methodescholen in het algemeen.»
(Christine De Vos) -5-

«Ons dochtertje kende drie moeilijke jaren in het lager onderwijs. Ze moest altijd op de tippen lopen, kreeg extra hulp van de taakleerkracht, de druk op haar werd heel groot en ze klapte dicht. Als werkende moeder vroeg dit veel energie, het zorgde voor veel spanning binnen het gezin. En alhoewel Lynn nu met 31 kinderen in de klas zit, slaagt haar juf er toch in te differentiëren, om haar anders aan te pakken en er vooral voor te zorgen dat zij zich in de eerste plaats 'goed in haar vel' voelt. Daardoor gaat de rest vanzelf beter. De juf hecht ook niet alleen belang aan schoolse kennis. Zo werkt ze bijvoorbeeld met praatgroepjes - ondanks die 31 leerlingen - om conflicten op te lossen. Ze geeft voldoende feedback via briefjes of spreekt de ouders aan op school.»
(Mevrouw Mariën) -6-

«Mijn opvoedingstip luidt: wanneer je de kinderen met de wagen naar school brengt, calculeer dan een vijf-minuten-wandeling in. Parkeer je

ouders schrijven "Het was onze

wagen zo'n 500 m. ver van school en laat ze zonder begeleiding naar school wandelen. Dan kunnen ze zich nog eens echt een kind op weg naar school voelen, ze ontdekken de weg met zijn hindernissen, met regen zon of sneeuw, en ze worden niet als een postpakketje in de bus gedropt.»
(Mevrouw Decoker) -7-

«Mijn zoontje (9) is overbeweeglijk en al twee jaar in behandeling wegens hyperkinesie (ADHD). Toen hij relatief kreeg voorgeschreven herkennen we hem niet meer. Goede cijfers dat wel, maar het was onze zoon niet meer. Dat duurde zo tot de grote vakantie. Moedeloos informeerde ik in september bij de nieuwe leraar of ik het medicijn al vanaf de eerste dag zou laten innemen. Hij stelde voor **zonder pillen** te beginnen en beloofde extra aandacht aan het probleem te geven. We zijn nu halfweg het schooljaar en alles loopt ... perfect. Begrip, aandacht en geduld volstaan blijkbaar om iemand graag naar school te laten gaan, vanzelf zijn huiswerk te laten maken, te veranderen in een enthousiaste leerling.»
(Maam en adres bekend) -8-

«Omdat ik nogal bezorgd ben over de schoolresultaten van Kristof (17), maakte ik daar voortdurend opmerkingen over. Gevolg: groot conflict. Na enkele discussies maakten we de volgende afspraak: ik **zwijg** tijdens de week over zijn studie en tijdens het weekend bekijken we zijn resultaten. Het eerste weekend telde nog niet echt mee, er waren nog uitslagen bij van vóór het 'spreekverbod'. Het tweede weekend waren zijn resultaten opvallend goed. Pas nu ik leer zwijgen, realiseer ik me hoe dikwijls ik opmerkingen wil maken. Ik slik mijn woorden maar in. Het is echter ontzettend moeilijk. Ik besef nu wel dat mijn goedbedoelde raadgevingen voor hem enkel klonken als gezeur.»
(Mevrouw Mouchaers) -9-

«Zoveel ouders zeggen tegen hun kind: "Zonder goed rapport mag je niet meer sporten of naar de jeugdbeweging." Iets wat onze zoon altijd al doet. Maar de laatste twee jaar worden zijn schoolresultaten beter hoe regelmatig hij aan de training van de tafeltennis deelneemt. Ik heb daar maar één uitleg voor. Hij **leert rapper** en beter omdat hij wil gaan spelen. Hij krijgt meer zelfvertrouwen omdat hij slaagt in de sport die hij graag beoefent, en zo krijgt hij ook meer zelfvertrouwen in verband met school en studeren. Natuurlijk vraagt elk kind een eigen aanpak, maar straffen is het laatste, en verstandig belonen is zoveel leuker.»
(Mevrouw Douchy) -10-

«Onlangs haalde ik onze dochter af op het kinderdagverblijf waar ze al de hele dag dikke tranen had gelaten omdat vriendinnetje Lien oorbellen had en onze kleine meid moest onmiddellijk ook ringetjes hebben. Eerst zei ik gewoon dat papa en mama dat niet mooi vonden, maar daar had zij geen boodschap aan. Toen kreeg ik opeens een spontane inval en toonde haar de

grote poster van Minnie Mouse die ze zo graag ziet en zei: "Hé, kijk eens naar Minnie Mouse, die heeft grote mooie oren en helemaal geen oorbellen. Ze keek toen aandachtig naar Minnie Mouse en het onderwerp oorbellen was afgehandeld. Zo zie je maar dat opvoeden af en toe een goeie dosis fantasie behoeft en dat je op een rustige en spontane manier meer bereikt dan door constant een neen-ouder te zijn.»
(Familie Vanhoeqerden) -11-

«Heel soms hebben wij de indruk dat er medewerkers van school, leerkrachten, betrokkenen jullie teksten inkijken wegens de belerende en de schooldoet-zo-zijn-best-houding. Want dat kinderen schoolmoe of niet gemotiveerd zijn, hangt ook samen met hoe er les gegeven wordt. Waar blijft het recht van de ouders om te eisen dat leerkrachten die 3 x per jaar een inzinking hebben en met boeken door de klas gooien, vervangen worden door competente mensen? Probeer maar eens op school dit onderwerp aan te kaarten!»
(Familie Rosseel) -12-

«Thuis heb ik hopen boeken liggen over de opvoeding van de kinderen. Ik kom er vaak niet toe om ze te lezen uit tijdsgebrek, ze zijn zo dik. Klasse voor Ouders echter is beknopt en vlot leesbaar. Vaak worden clichés, zoals in verband met tv kijken doorbroken, en vooroordelen uit de weg geruimd.»
(Ann Boel) -13-

Zoon niet meer"

«Dat ouders het heft van de school in handen nemen, kan niet. Misschien kunnen we ons ook eens inleven in het feit wat er gebeurt als iemand in onze werksituatie plots zou komen zeggen hoe het allemaal moet. Dit heeft wel als gevolg dat over-enthousiaste ouders het gevoel hebben dat er te weinig wordt ingegaan op de suggesties die zij doen naar het schoolteam. Op dat vlak pleiten wij voor een betere communicatie tussen de school en de ouders zodat men weet wat er allemaal gebeurt op school.»
(Mevrouw Van Eeckhout) -14-

«Ik vind dat alle leerkrachten zelf ook deze Klasse voor Ouders zouden moeten ontvangen, ongeacht of zij zelf kinderen hebben die tot de doelgroep behoren of niet! Hierdoor krijgen zij beter de kans om zich voor te bereiden op eventuele bijkomende vragen van ouders i.v.m. verschenen artikels. De leerkrachten kunnen dan reeds een gerichter standpunt innemen rond het probleem, al dan niet in overeenstemming met het gepubliceerde artikel. Vooral voor kinderloze leerkrachten kan dit een voorname hulp zijn.»
(Paul Verbracken) -15-
Zoals u weet krijgen alle leerkrachten hun eigen Klasse. Daarin wordt nog dieper ingegaan op de thema's die in Klasse voor Ouders aan bod komen. U kan er dus zeker met de leerkrachten over praten.

«Ons tienkoppig oudercomité werkte heel goed samen wat betreft het op poten zetten van allerlei activiteiten die geld in het laatje brachten. En precies hier ging het schoentje wringen... We kregen stilaan het nare gevoel dat de leerkrachten ons begonnen te beschouwen als een soort mecenas, dat we alleen nog dienden als financiële weldoener. Het ging zelfs zover dat sommige leerkrachten van ons extra geld gingen eisen. Wij sponsoren de school nachtans voor een paar honderdduizend frank per jaar. Tijdens de laatste vergadering die ik meemaakte, escaleerde deze toestand. Niet alleen werd er meer geld geëist, de sfeer werd stilaan zo gespannen dat wij ook een resem andere verwijten te horen kregen. Ikzelf werd er bijvoorbeeld van beschuldigd te komen spioneren of er 's morgens wel tijdig toezicht was op de speelplaats. Een ander verwijt, dat mij persoonlijk nog het zwaarst trof, was, dat de verslagen van de oudervergaderingen te kritisch waren en onjuistheden bevatten. De directeur koos duidelijk het kamp van de leerkrachten, zelfs zonder onze argumenten te willen aanhoren. Ik was na zes jaar inzet hierdoor zodanig ontgoocheld dat ik besloot mijn ontslag in te dienen. Ik vraag mij oprecht af of andere ouderverenigingen met gelijkaardige problemen te kampen hebben. Hoe kan je als ouder reageren tegen zulk ondemocratisch en onverantwoord gedrag? Hoe kunnen wij onze rechten laten gelden?»

(Maryse Dellbrouck) -16-

Bedankt voor zoveel post. U kan trouwens reageren op deze brieven. Ze hebben elk een nummer gekregen. Vermeld nummer van de brief bij uw reactie. U kan ook uw eigen verhaal, boodschap, mening, idee, grote en kleine frustratie kwijt. Honderd brieven vallen hier elke maand in de brievenbus. We kunnen ze wel als bron van inspiratie. Elke dag. We staan open voor uw ervaringen. Zo maken we samen school.

Klasse voor Ouders - Koningsstraat 138 - lokaal 508 - 1000 Brussel.

«In de derde kleuterklas kwamen wij met een wrang gevoel thuis na een oudercontact. Zelden hoorden wij iets positiefs over onze dochter: ze was traag, onzeker, sprak niet goed (ze volgde toen al twee jaar succesvol logopedie, dus er werd wel iets aan gedaan), had problemen op sociaal vlak. Als wij dan vertelden dat ze heel lief is en hulpvaardig, een grote inzet heeft, werden deze eigenschappen als onbelangrijk van tafel geveegd. Je zou als kind van minder je zelfvertrouwen verliezen. Zowel wijzelf als het PMS zagen onze dochter als een normale kleuter. Ons Hanne is een heel gevoelig kind, maar blijkbaar valt dat niet in de smaak bij bepaalde leerkrachten en moet een kind met de ellebogen kunnen werken vooraleer als 'doorsnee' te worden beschouwd.»
(Naam en adres bekend) -17-

«Al verschillende keren kwam op onze schoolrekening een bedrag voor dat computerlessen omvat. De schooldirectie had ons inderdaad daarvoor een brief gestuurd. Wat ik wel eigenaardig vind, is het feit dat die lessen plaatsvinden in een privézaak (die zelf lessen aanbiedt tegen betaling, die computers verkoopt enz.). Kan het dat kinderen naar een kleinhandelaar les gaan volgen en dat we daarvoor moeten betalen? Op dezelfde manier vinden er ook al jaren Franse lessen plaats, in tegenstelling tot de computerlessen wél buiten de lesuren. Daarvoor zijn de kinderen niet verzekerd, krijgt de leerkracht een extra vergoeding en moeten 34 leerlingen op woensdagmiddag hun boterhammen op school opeten. Blijkbaar was ik de enige ouder die daar vorig jaar een klacht over uitte.»
(Naam en adres bekend) -18-

«Wij hebben een gevoelig kind dat zich enorm hecht aan vertrouwenspersonen. Daarom maakte ik mij erg zorgen over de verandering van school. Wat een opluchting toen de juffrouw van de nieuwe school reeds tijdens de vakantie moeite nam om kennis te maken. Daarna heeft ze op zachte, maar strikte wijze onze dochter begeleid in de aanpassingsperiode. Zij heeft zich onmiddellijk aan haar nieuwe juf gehecht en ik kan met

geen pen beschrijven wat dat voor mij betekende.»
(Martine Ganssen) -19-

«Wat ik enorm bij de juffrouw van Lotte apprecieer is de manier waarop zij communiceert met ouders. Regelmatig kleeft er een briefje in de agenda waarop een hele uitleg staat van wat ze weeral geleerd hebben, wat het volgende is dat ze gaan leren, waar er nog (klassikale) probleempjes zijn. Dat maakt het voor ons natuurlijk veel gemakkelijker je kind te begrijpen als het over school vertelt. Als er iets gebeurd is in de klas (iets uitgespookt en straf gekregen of een bijzonder goede toets gemaakt) zal juf Lydie dit ook altijd snel eventjes aan de schoolpoort komen vertellen tegen de ouder van het kind, zodat je als ouder gepast kan reageren.»
(Caroline Vrijdagh) -20-

ondanks ALLES

OVERLEVINGSTIP 4

Red uw eigen leven

Elk jaar krijgen er in Vlaanderen 20.000 mensen kanker. Het is één van de voornaamste doodsoorzaken geworden. «Daar kunnen we zelf niets aan doen», zeggen veel mensen. Ze bedriegen zichzelf. Slechts 30 % van alle risicofactoren kunnen we niet helemaal zelf beïnvloeden (leefmilieu 6 %, beroep 4 % enz.). De grootste oorzaken (70 %) hebben we wél zelf in de hand. Wie daar niet van wil weten, doet gewoon voort zoals hij bezig is. Wie zichzelf en wie hem lief is, beter wil beschermen, draait dit blad ondersteboven. Graag gedaan.

Hamlet Dewit

Grootste oorzaak van kanker (35 %): onze voeding. Te veel vet en zout (frituurproducten, wit brood, spaghetti, saus, koffie en te bruin gebakken vlees). Te weinig water, vezels, verse groenten en fruit. We zijn te dik en we bewegen te weinig. Tweede oorzaak (30 %): roken. Gewoon onmiddellijk mee stoppen. Ander gevaar: te veel alcohol (3 %) en te lang zonnen (2 %). Er zijn veel soorten kankers en veel oorzaken maar 70 % van de factoren die tot kankersterfte leiden, kunnen we zelf beïnvloeden. Het gaat om eten, roken, drinken en zonnen. Waar wacht u eigenlijk op?

7 Goedkoop en veilig naar school

Elke ochtend vertrekken meer dan één miljoen Vlaamse kinderen naar school. Steeds meer ouders brengen hun kind met de auto. Ze zijn bang dat hun kind wat overkomt. De wegen worden steeds drukker. De chaos aan de schoolpoorten is vaak niet te overzien. Toch is er een andere snelle en veilige mogelijkheid: het openbaar vervoer. Studies hebben uitgewezen dat met de bus naar school gaan 200 maal veiliger is dan met de auto. Bovendien is het ook voordelig. Afhankelijk van de regio kan reizen met de bus of tram al vanaf 15 fr. per dag.

GRATIS STRIP

Met de bus naar school is wat wennen natuurlijk. Maar misschien helpen Bram en Katrien wel in het spannend stripverhaal dat de leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar samen met deze Klasse voor Ouders gratis krijgen.

GRATIS BUS

Voor kinderen die volgend schooljaar naar het eerste middelbaar gaan, is er nog meer: een gratis probeerpas. Even de bus proberen. Op zoek naar de op- en afstapplaatsen. Mogelijke knelpunten verkennen op weg van de bushalte naar de schoolpoort, de academie, de sporthal. In samenwerking met Klasse voor Ouders biedt De Lijn deze Probeerpas gratis aan. Daarmee kan u, samen met uw kind, zeven opeenvolgende dagen gratis met bus of tram reizen, zoveel u wil. De Probeerpas is bestemd voor kinderen die op 1 september naar het eerste middelbaar gaan. Hij is geldig voor een volwassene en een kind. U kan de pas gebruiken tussen 15 augustus en 10 september 1998, maar de eerste dag waarop u hem gebruikt, moet liggen tussen 15 augustus en 4 september.

Ja, ik krijg graag de gratis Probeerpas van De Lijn toegestuurd. Mijn kind gaat in september 1998 naar het eerste middelbaar en we proberen samen het vervoer met De Lijn uit.

Naam en voornaam van het kind: _____ geboortedatum: _____

Adres: _____

Naam en adres middelbare school: _____

Stuur de bon tot 1 augustus op naar De Lijn - Probeerpas - H. Consciencestraat 1 - 2800 Mechelen - (Voeg op een apart briefje een stempel van de school toe. Ga die nu al halen.)

4 [Meer hersenen]

Nogal wat kinderen in Vlaanderen lijden aan één of andere vorm van hersenbeschadiging. Vaak door gebrek aan zuurstof bij de geboorte, door een ongeval of een hersentumor. De kinderen kunnen niet (meer) lopen, spreken, eten... en het is bijzonder moeilijk om deze lichaamsfuncties opnieuw op gang te brengen. De Domantherapie is een intensieve lichamelijke en geestelijke training voor kinderen met een hersenbeschadiging. Een normaal begaafd persoon gebruikt slechts een derde van zijn hersencapaciteit. Bij kinderen met een hersenletsel zijn niet alle hersencellen beschadigd. Als de niet gebruikte hersencellen regelmatig worden geprikkeld, kunnen ze stilaan de functies van de beschadigde hersencellen overnemen. De bedoeling van de Domantherapie is kinderen zo veel mogelijk prikkels te bezorgen die hen op weg zetten naar herstel. De behandeling is erg intensief en geïntegreerd in het schoolgebeuren. Naast kinderen met hersenbeschadiging worden ook kinderen met het syndroom van Down opgenomen. I'm gonna win is de vereniging van ouders en leerkrachten die zich achter het Domanproject schaaft. De toepassing van de therapie is een groepsgebeuren en enig in Vlaanderen. Wie meer inlichtingen wil, kan altijd bellen met «I'm gonna win» - Kamiel Huysmansstraat 13 - 2840 Terhagen - tel 03-844 17 52.

Uw kind gaat volgend schooljaar naar het derde jaar secundair onderwijs? Dan is dit meteen de laatste Klasse voor Ouders die hij meebrengt. We zullen u missen, trouwe lezer. Klasse voor Ouders is gratis voor alle ouders van kleuters tot en met kinderen in de eerste graad secundair onderwijs. Vanaf het derde jaar krijgt uw kind zijn eigen blad: Klasse voor Jongeren. Gratis, als de school is ingeschreven.

5 Waarwel?

8 [Gratis gids]

Kan een school geld vragen om uw kind in te schrijven? Bent u verplicht zijn schriften bij te houden? Wat moet er in een schoolreglement staan? Waarover mogen ouders mee beslissen op school? U zit met een hoop vragen of wil zich nu al voorbereiden op het nieuwe schooljaar? Het departement Onderwijs publiceert in september een gids die ouders van kinderen in het basisonderwijs (kleuter- en lagere school) wegwijs maakt in het onderwijs. Exclusief met Klasse kan u nu al inschrijven en krijgt u in augustus de gids gratis toegestuurd.

Stuur een briefkaart naar administratie Basisonderwijs - GRATIS GIDS - Koningsstraat 138 - 1000 Brussel.

Dit nummer is lekker dubbeldik. Twee nummers in één. Gewoon omdat het de laatste Klasse voor Ouders is van dit schooljaar. Op 15 september zijn we er weer. Net als u?

1 «Morgen niet school gaan»

Bedankt voor de vele brieven met kritische commentaar op dit blad. Wij gebruiken uw advies om het blad nog beter te maken.
Wint de reis voor twee personen naar de Expo'98 in Lissabon: Nancy D'Hont uit Beveren-Waas (stuur een kaartje).

Silke wordt vijf in juli. Haar klasgenoten praten vlot. Maar zij maakt nog geen zinnen en kan niet goed een verhaal vertellen. Silke heeft typische spraak- en taalproblemen die de tussenkomst van een **logopedist** noodzakelijk maken. Die gaat na wat de oorzaak is en maakt dan uit of een behandeling nodig is. De leeftijd van vier tot vijf jaar is erg belangrijk voor een kind. Op dat moment heeft hij de basis gelegd voor zijn spraak- en taalontwikkeling. Hij staat ook op de drempel van de lagere school. Vaak voorkomende problemen zijn: lispelen, stotteren, verkeerd stemgebruik, verkeerd ademen, verwisselen van klanken. Behandeling door specialisten is nodig. Het gaat niet vanzelf over. De ouders van Silke hebben samen met het PMS beslist niet langer te wachten: Silke gaat naar een logopedist.

Meer informatie bij de Vlaamse Vereniging voor Logopedisten - Stadspoortstraat 21 bus 3 - 2200 Herentals - tel: 014-21 90 11 (elke werkdag van 9 u. tot 12.30 u. en op maandag van 18 u. tot 21 u.)

2 Magda?

Ze luisteren naar muziek en zoeken tegelijkertijd hun weg door het drukke verkeer. Kinderen op straat met een walkman op hun hoofd, magda wel? Een walkman gebruiken in het verkeer kan levensgevaarlijk zijn. Kinderen horen belangrijke signalen niet meer: een fietsbel, het naderen van een auto, de sirene van een ziekenwagen. In de Verenigde Staten en in Zwitserland is daarom het gebruik van de **walkman** in het verkeer verboden. In België niet. Maar als bij een verkeersongeluk vaststaat dat uw kind door zijn walkman iets niet tijdig kon horen, kan hij wel mee verantwoordelijk worden gesteld voor dat ongeval. Damag dus, maar liever niet.

Met vragen over verkeersveiligheid kan u terecht bij het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid - Haachtsesteenweg 1405 - 1130 Brussel - tel 02-244 15 11.

6 Gratis prijsvraag!

Neem nu de *Spice Girls*. Tel bij hun aantal benen het aantal Vlaamse provincies op en deel dat door het aantal lijnen van een notenbalk. Tel daarbij het aantal cijfers op dat het nummer van uw identiteitskaart telt. U kan nu al winnen. Als u ons het juiste getal op een briefkaart opstuurt maakt u kans op een van de **50 Multi Passen**. Met zo'n pas kan u met familie of vrienden per trein heel voordelig een lange heen- en terugreis maken in eigen land (voor maximum 5 personen). Als u wint dus helemaal gratis. Een cadeau van Klasse en de NMBS.

En u kan **nog meer** winnen, maar we vertellen lekker niet wat. Die schitterende prijs moet u zelf maar uitzoeken. Het enige dat we verklappen is dat het om een achtletterwoord gaat, dat **20 000 fr.** waard is. Valt u uit de boot, dan hebben we nog **100 Klasse T-shirts**.

De eerste letter: is de derde letter van de naam van een Griekse wiskundige die in zijn bad (stel je voor) de zwaartekracht ontdekte.

De tweede en zesde letter: is de derde letter van het populaire plastic schijfje dat vorig jaar nog uit de zakjes chips sprong.

De derde letter: is de laatste letter van het woord dat alle regels op school verzamelt.

De vierde letter: is de tweede letter van een moeilijker woord voor woordblindheid.

De vijfde letter: is de vierde laatste letter van het meubel waarop kinderen meer dan driekwart van hun tijd op school doorbrengen.

De zevende letter: is de laatste letter van het land dat dit jaar het wereldkampioenschap voetbal organiseert.

De achtste letter: is de derde laatste letter van wie op school de sleutelrol heeft.

Stuur uw oplossingen (het getal en/of het woord) vóór 30 juni naar Klasse voor Ouders (PRIJSVRAAG) - Koningsstraat 138 - lokaal 508 - 1000 Brussel.

8 / 10

Enkele honderdduizenden Vlamingen kunnen hun post of de ondertitels op tv amper lezen. Formulieren invullen is aardig lastig. Ze kunnen hun kinderen niet helpen op school. Ze schamen zich en zijn meesters in het verbergen van hun probleem. Meestal hebben ze een zetje nodig van iemand die hun probleem herkent en dat met respect bespreekbaar maakt. Hoe je zo iets aanpakt? Praat er zo normaal mogelijk over en zeg hen dat het niet zo gek is dat iemand niet kan lezen of schrijven. Bovendien is het hun schuld niet. Help ze bij de eerste contacten met de **open school**. In Vlaanderen zijn er 29 open scholen voor volwassenen. Zij worden gesubsidieerd door het departement Onderwijs. Mensen leren er rekenen, lezen en schrijven, maar ook bijvoorbeeld hun eigen mening formuleren, opkomen voor zichzelf.

De cursussen zijn gratis en educatief verlof (toegestaan door de werkgever voor vorming) is mogelijk.

De adressen van de verschillende centra kan u opvragen bij de Infolijn van het departement Onderwijs. Daar kan u trouwens terecht voor al uw vragen over onderwijs. Infolijn: tel 02-219 18 00.

Gezien met de sticker van Klasse: Anouck De Jonghe uit Pepingen. Zij wint de boeken- of CD-bon van 2000 fr. Wie één of meer van deze gratis stickers wil, kan ze gewoon aanvragen bij Klasse voor Ouders (STICKER) - Koningsstraat 138 - lokaal 508 - 1000 Brussel.

een mens met
klasse

ALLES GELEZEN?

Klasse voor Ouders had het dit schooljaar over:

Bange kinderen (nr. 11)
Kansarmoede (nr. 11)
Ouderparticipatie (nr. 12)
De speelplaats (nr. 12)
Kinderarbeid (nr. 12)
Gezonde voeding (nr. 13)
Filosofen met kinderen (nr. 13)
Lastige kinderen (nr. 14)
De directeur op school (nr. 14)
Sociale vaardigheden (nr. 15)
Het oudercontact (nr. 15)
Kinderen en televisie (nr. 16)
De schoolcultuur (nr. 16)
Schoolmoetheid (nr. 17)
De rechten van het kind (nr. 17)
Ontwikkelingspsychologie (nr. 18)
Opendeurdagen (nr. 18)
Stress op school (nr. 19-20)
Het rapport (nr. 19-20)
Examenbegeleiding (nr. 19-20)
Ouders schrijven (nr. 19-20)
Ontwikkelingsdoelen voor kleuters (nr. 19-20)

En ook over:

Studietoelagen (nr. 11)
Syndroom Gilles de la Tourette (nr. 11)
Les aan zieke kinderen (nr. 11)
De museumgids (nr. 11)
Nieuwe wiskunde (nr. 11)
Gezin en Handicap (nr. 11)
Ouders zoeken kinderboeken (nr. 11)
Internet met Klasse (nr. 11)
Opvoedingsstijlen (nr. 12)
Drugpreventie (nr. 12)

Zware boekentas (nr. 12)
Veilig speelgoed (nr. 12)
Bibliotheken (nr. 12)
Omgaan met verdriet (nr. 13)
Waarden en normen in opvoeding (nr. 13)
Tamagotchi's (nr. 13)
Kindertaal (nr. 13)
De mythes van de media (nr. 13)
Van school veranderen (nr. 13)
In koeien van letters (nr. 13)
Aстма en allergie (nr. 14)
Tien verboden (nr. 14)
Kinderparticipatie (nr. 14)
Schoolrapport (nr. 14)
Papa heeft geen tijd (nr. 14)
Kinderen worden langer (nr. 14)
Op safari met Klasse (nr. 14)
Luisteren doet denken (nr. 14)
Op schoolreis (nr. 14)
Klare taal (nr. 15)
Brochure «Leerplicht-Leerrecht» (nr. 15)
Scholen communiceren met ouders (nr. 15)
Wiskunde voor baby's (nr. 15)
Praten met kinderen (nr. 15)
Vlamingen rekenen, lezen en schrijven (nr. 15)
Verkeersdrukte: «Uitweg» (nr. 15)
Commissie Laakbare Praktijken (nr. 15)
Epilepsie (nr. 15)
Met Klasse naar het museum (nr. 15)
Ondanks alles - overlevingstip 1 (nr. 16)
Lia is vertelmoeder (nr. 16)
Werken voor school (nr. 16)
Meldpunt ongewenst seksueel gedrag (nr. 16)
Verlegen mensen (nr. 16)
Intercultureel onderwijs (nr. 16)

Computerspelletjes (nr. 16)
Omgaan met kinderen (nr. 16)
Samen school maken (nr. 16)
De rechten van het kind (nr. 16)
Ondanks alles - Overlevingstip 2 (nr. 17)
Gratis naar Lissabon (nr. 17)
Verhuisheimwee (nr. 17)
Eindtermen (nr. 17)
Praten met kinderen (nr. 17)
Het schoolreglement (nr. 17)
«Er was eens op straat...» (nr. 17)
Een contract met uw kind (nr. 17)
De Alcuin Award (nr. 17)
Met Klasse naar een waterzuiveringsinstallatie (nr. 17)
Ondanks alles - overlevingstip 3 (nr. 18)
Marc is verkeersvader (nr. 18)
Vertrouwt u de instellingen? (nr. 18)
Trucs om lezen te stimuleren (nr. 18)
Ontwikkelingsquiz (nr. 18)
Opleiding Handelswetenschappen (nr. 18)
Zware boekentassen (nr. 18)
Pleeggezinnen (nr. 18)
Met Klasse naar het natuurreservaat (nr. 18)
Ondanks alles - overlevingstip 4 (nr. 19-20)
Walkman in het verkeer (nr. 19-20)
Centra voor basiseducatie (nr. 19-20)
Domantherapie (nr. 19-20)
Gratis gids (nr. 19-20)
Zomerquiz (nr. 19-20)
De Lijn: strip en probeerpas (nr. 19-20)
De logopedist (nr. 19-20)
U mist een nummer van Klasse voor Ouders?
U had het graag toch nog gehad om uw verzameling compleet te houden? Geen nood. Bel ons, wij sturen u het nummer gratis op. Tel 02-211 45 64.

ACTIES MET KLASSE!

Speel Koninklijk met Klasse

Het hobbelpaard van koning Boudewijn. De poppenwagen van zijn zus. Met roekeloos aan het stuur: koning Albert. De driewieler van koning Leopold II...

Altijd al willen weten of koninklijke kinderen dezelfde spelletjes spelen als wij? Dan kan dat nu. In het Speelgoedmuseum in Mechelen loopt de tentoonstelling **Koninklijk Speelgoed**. U ziet er waar gekroonde hoofden mee speelden en spelen: poppen en knuffels en spellendozen. Ouders en kinderen met Klasse krijgen tijdens de **zomervakantie** een speciale aanbieding: elke betalende volwassene mag een kind (tot 16 jaar) gratis mee naar binnen nemen. De normale toegangsprijs is 170 fr. voor volwassenen en 120 fr. voor kinderen. Het volstaat onderstaande bon aan de kassa te tonen om van de korting gebruik te maken (2 volwassenen = 2 kinderen gratis, een extra kind betaalt 100 fr.). Bovendien zullen er elke woensdag gratis spelateliers zijn (vanaf 14 uur). De tentoonstelling **Koninklijk Speelgoed** loopt nog tot **28 maart 1999**, elke dag van **10 tot 17 uur (maandag gesloten)**.

*U kan het museum heel gemakkelijk bereiken per trein: het ligt vlakbij het station **Mechelen-Nekkerpoel**. Met de auto neemt u op de Mechelse ring de Nekkerspoelstraat. Door werken is de Nekkerspoelbrug tijdelijk onderbroken. U volgt de wegwijzers speelgoedmuseum langs de wegomlegging.*

KONINKLIJK MET KLASSE

Ja, ik maak graag gebruik van de aanbieding Spelen met Klasse in het Speelgoedmuseum tijdens de zomervakantie (1 juli tot en met 31 augustus 1998).
1 kind gratis per betalende volwassene.

Naam: _____

Adres: _____

Knip deze bon uit en geef hem af aan de kassa van het Speelgoedmuseum. Met de groeten van Klasse.

Roefelen Dag van het kind

Ruiten wassen zonder strepen maken, de centrale verwarming ontluchten, garnalen pellen, huishoudtoestellen uit elkaar gooien, koeien melken, lichtschakelaars installeren, op bezoek in een kaasmakerij, een conservenbedrijf of bij een fotograaf.

U begrijpt het. Roefel is weer op komst. Op **zaterdag 27 juni** kunnen kinderen van zes tot dertien jaar in meer dan 200 gemeenten in Vlaanderen roefelen. Ze kunnen eens een kijkje nemen in de wereld van de volwassenen, maar ook voelen, ruiken, vastnemen, proberen en vooral veel doen. Het thema voor dit jaar is «Techniek...hoe werkt dat allemaal?». Wat uw gemeente haar kinderen serveert, vindt u in een gratis programmabrochure die u bij de jeugddienst van uw gemeente kan halen. U kan ook altijd het centrale Roefelsecretariaat bellen op het nummer 02-549 02 14.

Roefel is een organisatie van de Koning Boudewijnstichting, de Afdeling Jeugdwerk van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse Provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met de medewerking van de Jeugdraad voor de Vlaamse Gemeenschap.

klasse
KLASSE
VOOR OUDERS

Design Marc Herman, Pieter Vandenbroucke
Foto's Luc Daelemans, KPT, PhotoDisc, Ivo Hendrikx, Peter Van Hoof
Cartoons Camp
Verantwoordelijk uitgever
G. Monard - RAC - 1010 Brussel

Deze nieuwsbrief verschijnt maandelijks en wordt uitgegeven door het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Hij wordt via de scholen die zich inschrijven gratis bezorgd aan ouders van leerlingen tot en met de eerste graad secundair onderwijs. Er is ook een KLASSE voor leerkrachten en een jongerenkrant voor leerlingen vanaf de tweede graad secundair onderwijs.

KLASSE VOOR OUDERS
Koningsstraat 138 - lokaal 508 - 1000 Brussel
tel 02-211 45 64 - fax 02-211 46 61
URL: www.artefact.be/klasse
e-mail: klasse@artefact.be

